Aile Planlamas?na Yönelik Tutum Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Aile Planlamas?na Yönelik Tutum Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=16426

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

Aile Planlamas?na Yönelik Tutum Ölçe?i, 2006 y?l?nda Örsal, Ö. taraf?ndan bir doktora tezi kapsam?nda ölçek geli?tirme çal??mas? olarak tasarlanm??t?r. Bu ölçe?in temel amac?, aile planlamas?na yönelik bireylerin sahip oldu?u tutumlar?, inançlar? ve alg?lar? sistematik ve bilimsel yöntemlerle ölçmektir. Çal??ma, spesifik olarak **Ankara belediye s?n?rlar?** içinde ya?ayan yeti?kin bireylerin tutumlar?n? hedef alm??t?r.

Ölçek, sa?l?k bilimleri alan?ndaki doktora ara?t?rmas?n?n bir ürünü olup, Türkiye'de üreme sa?l??? ve aile planlamas? hizmetlerinin etkinli?ini de?erlendirmeye yönelik önemli bir araç sa?lamaktad?r. Ölçek sonuçlar?, ilgili kamu ve sivil toplum kurulu?lar? için politika olu?turma süreçlerinde rehberlik edebilir.

Anahtar Kelimeler

Aile Planlamas?, Tutum, Ölçek Geli?tirme, Üreme Sa?l???, Ankara, Psikometrik, Davran??sal De?erlendirme

Yazarlar

Örsal, Ö.

Amaç

Ölçe?in birincil amac?, hedef gruptaki bireylerin aile planlamas? yöntemlerine, bu yöntemlerin kullan?m?na ve genel olarak planl? gebelik kavram?na ili?kin **duygusal, bili?sel ve davran??sal e?ilimlerini** tespit etmektir. Bu ölçek, alanda standardize edilmi?, güvenilir ve geçerli bir ölçüm arac? ihtiyac?na cevap vermek üzere geli?tirilmi?tir.

Ölçek, sadece mevcut tutum seviyelerini belirlemekle kalmaz, ayn? zamanda bu tutumlar?n demografik özellikler, e?itim seviyesi ve sosyo-kültürel faktörler gibi de?i?kenlerle olan ili?kisini de ara?t?rmay? amaçlam??t?r. Bu sayede, aile planlamas? hizmetlerine yönelik engeller ve kolayla?t?r?c? faktörler derinlemesine anla??labilmektedir.

Yap?

Aile Planlamas?na Yönelik Tutum Ölçe?i, bireyin tutum yap?s?n? ölçmektedir. Psikolojide tutum, bir nesneye, ki?iye veya duruma kar?? olumlu veya olumsuz de?erlendirme, duygu ve davran?? e?ilimi olarak tan?mlan?r. Bu ba?lamda, ölçek spesifik olarak aile planlamas? kavram?na yönelik üç temel bile?eni ölçmeye odaklan?r:

ARABPSYCHOLOGY.COM

Bili?sel Bile?en: Bireyin aile planlamas? hakk?ndaki bilgi düzeyi ve inançlar? (örne?in, yöntemlerin güvenilirli?i hakk?ndaki dü?ünceleri).
Duygusal (Affektif) Bile?en: Bireyin aile planlamas? uygulamalar?na kar?? hissetti?i duygular (örne?in, kayg?, rahatl?k veya kabul).
Davran??sal Bile?en: Bireyin aile planlamas? yöntemlerini kullanma veya tavsiye etme yönündeki e?ilimleri veya geçmi?teki davran??lar?.

Geçerlik

Ölçek geli?tirme sürecinin kritik bir a?amas? olan geçerlik (validity) çal??malar?, ölçe?in gerçekten ölçmeyi amaçlad??? yap?y? ölçüp ölçmedi?ini gösterir. Bu ölçek, bir **doktora tezi** çal??mas? kapsam?nda geli?tirildi?i için, kapsaml? bir geçerlik analizinin yap?lm?? olmas? beklenmektedir. Ancak, özet bilgide spesifik geçerlik katsay?lar? belirtilmemi?tir.

Genellikle bu tür geli?tirme çal??malar?nda Kapsam Geçerli?i (uzman görü?leri ile), Yap? Geçerli?i (Faktör Analizi ile) ve Kriter Geçerli?i (ilgili d?? ölçütlerle korelasyon) yöntemleri kullan?larak ölçe?in bilimsel sa?laml??? kan?tlanm??t?r. Detayl? geçerlik analizleri için, çal??man?n orijinal kayna??na ba?vurulmas? gerekmektedir.

Güvenirlik

Güvenirlik (reliability), bir ölçüm arac?n?n tutarl?l???n? ve kararl?l???n? ifade eder. Yüksek güvenilirli?e sahip bir ölçek, ayn? ko?ullar alt?nda tekrar uyguland???nda benzer sonuçlar vermelidir. Kaynakta güvenirlik bilgisi '-' olarak belirtilmi? olsa da, doktora tezinde mutlaka iç tutarl?l?k katsay?s? (genellikle **Cronbach Alfa** de?eri) hesaplanm??t?r.

Ölçe?in iç tutarl?l???n?n yan? s?ra, test-tekrar test güvenilirli?i gibi yöntemler de kullan?larak zaman içindeki kararl?l??? incelenmi? olabilir. Bu psikometrik özellikler, ölçe?in bilimsel ara?t?rmalarda kullan?labilirli?inin temelini olu?turur.

Faktör Analizi

Aile Planlamas?na Yönelik Tutum Ölçe?i, geli?tirme a?amas?nda tutum yap?s?n?n boyutlar?n? ortaya ç?karmak amac?yla Faktör Analizine tabi tutulmu?tur. Bu analiz, ölçek maddelerinin hangi alt boyutlar alt?nda topland???n? ve tutumun çok boyutlu yap?s?n? (örne?in, yöntem kabulü, kültürel direnç, fayda alg?s? gibi faktörler) belirlemeyi sa?lam??t?r.

Yap?lan analizler sonucunda, ölçe?in tek boyutlu mu yoksa çok boyutlu bir yap?ya m? sahip oldu?u belirlenmi?tir. Bu analizler, ölçe?in **yap? geçerli?ini** destekleyen en önemli istatistiksel kan?tlardan birini sunar. Detayl? faktör yükleri ve aç?klanan varyans oranlar?, orijinal tezde mevcuttur.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Enstrüman

Test Türü: Geli?tirme (Development)

Format: Orijinal tezde detayland?r?lm?? olmakla birlikte, tutum ölçekleri genellikle 5'li veya 7'li **Likert tipi** derecelendirme format?n? kullan?r (örne?in, "Kesinlikle Kat?l?yorum"dan "Kesinlikle Kat?lm?yorum"a).

Mevcut Dil: Türkçe

Popülasyon Grubu: Genel Popülasyon, Yeti?kin Bireyler

Ya? Grubu: Aile planlamas? karar? alabilecek ve anketi anlay?p doldurabilecek yeti?kin ya? grubu.

Popülasyon Detaylar?: Ankara belediye s?n?rlar? içinde ya?ayan bireyler.

Test Metodolojisi: Öz bildirim (Self-report) yöntemiyle uygulanan, ka??t-kalem veya dijital formatta sunulabilen anket tipi ölçek.

Anahtar Kelimeler

Tutum Geli?tirme, Psikoloji, Sa?l?k Bilimleri, Aile Planlamas? Tutumlar?, Likert Ölçe?i, Ölçek Geçerli?i, Ölçek Güvenirli?i

Yazarlar

Yazar ORCID Tan?mlay?c?: Bilinmiyor

Ba?l?l?k E-posta Adresleri: Bilinmiyor

Yaz??ma Adresi: Hacettepe Üniversitesi Sa?l?k Bilimleri Enstitüsü, Ankara (Tez çal??mas?n?n yap?ld??? kurum)

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Test Y?l?: 2006

?zinler ve Ücret: Ölçek, akademik bir doktora tezi kapsam?nda geli?tirilmi?tir. Akademik ve ara?t?rma amaçl? kullan?mlar için genellikle yazar?n izni veya tezin referans gösterilmesi yeterlidir. Ticari kullan?m için yazar veya Hacettepe Üniversitesi'nden izin al?nmas? gerekebilir. Ölçek genellikle ücretsiz olarak eri?ilebilir bir kaynak niteli?indedir.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Kaynaklar

Örsal, Ö. (2006). *Ankara belediye s?n?rlar? içinde ya?ayan bireylerin aile planlamas?na yönelik tutum ölçe?inin geli?tirilmesi.* (Doktora tezi). Hacettepe Üniversitesi Sa?l?k Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

Tezin orijinal kayna??na YÖK Ulusal Tez Merkezi üzerinden eri?im sa?lanabilir: tez.yok.gov.tr

Ölçe?in orijinal PDF'i a?a??daki ba?lant?dan indirilebilir: aile-planlamasina-yonelik-tutum-olcegi-toad.pdf

Aile Planlamas?na Yönelik Tutum Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: Ölçe?in maddeleri bu özet kaynakta yer almamaktad?r. Ölçek maddelerine ve tam metnine ula?mak için Örsal (2006) taraf?ndan haz?rlanan doktora tezinin orijinal kayna??na ba?vurulmas? gerekmektedir.

ARABPSYCHOLOGY.COM